

Engelsk militær censur i Tyskland 1919

Det anbefalede brev på modsatte side, hvor jeg viser både forside og bagside, er sendt 9/5 1919 fra Århus til Bonn i Tyskland.

Umiddelbart er det lidt forvirrende, at brevet har været udsat for britisk militær censur. Brevet har da ikke været i England?

Forklaringen skal søges i de politiske og militære forhold i Tyskland efter den tyske kapitulation november 1918.

Det stod klart i slutningen af 1918, at Tyskland ikke kunne vinde krigen. I et sidste desperat forsøg på enten at vende krigslykken eller at forbedre Tysklands position i fredsforhandlingerne ville den tyske flådekommando sætte flåden ind mod England. Matroserne vægrede, gjorde mytteri og Tyskland faldt endeligt sammen. Kejseren abdicerede, flygtede til Holland, og våbenhvilen trådte endeligt i kraft 11. november 1918.

Der havde indtil da faktisk ikke været fremmede tropper på tysk jord. Det førte senere til „dolkestødslegenden“ - at kujoner havde opgivet Tyskland uden kamp - dolket nationen i ryggen.

Steffen Riis har beskrevet, hvordan franske tropper blev ført til grænseområdet mellem Danmark og Tyskland, og på samme måde blev der indsat engelske besættelsesstyrker i grænseområdet mellem Frankrig og Tyskland. Man etablerede en demilitariseret zone på vestre Rhinbred.

Postudvekslingen med Tyskland

I „Beretning om virksomheden 1917-1967“, udgivet af P&T kan vi på side 309 i Bind 1 se følgende: „*Ved våbenstilstandens indtræden i november 1918 blev det på grund af de ekstraordinære forhold med hensyn til nydannelse af stater, okkupationer af grænsedistrikter m.v. umuligt regelmæssigt at gennemføre postafsendelse til forskellige landsdele i Tyskland og det tidligere Østrig-Ungarn.*“

Men hvorfor et brev i maj 1919 skulle underlægges militær censur er stadig uafklaret.

Jørgen Brandt har med venners hjælp i udlandet afdækket forholdet.

Britisk censur

I bogen British Censorship during World War I, kan vi læse at det faktisk først i marts 1919 var tilladt at sende breve fra allieret område til besatte områder, herunder Rhinbredden. I følge bogen skulle skulle al post censureres fra 25. marts 1919.

I ARGE Zensur (AGZ Rundbrief) er der i numrene 37/1982 og 38/1983 optrykt forskellige regulativer vedrørende postgangen i de tyske områder, som er besat af den britiske hær, og de forfiner og korrigerer disse oplysninger.

I regulativet (Nr. 18) af 15. januar 1919 fremgår det tydeligt, at kun breve og pakker til krigsfanger accepteres i kommunikationen mellem Tyskland og de allierede lande. Vigtige breve af forretningsmæssig karakter eller vigtige personlige forhold tillades. Brevene skal befordres åbne således, at censuren lettes.

I instruktion nr. 27 dateret 12. februar 1919 som hedder: „Standing Administrative Instruction (Germany) no. 27 - Regulations for civil postal service in German territory occupied by the British Army“ siges i punkt 1, at alle breve, postkort og andre postale pakker vil blive udsat for censur af de britiske militære autoriteter. Man påtager sig intet ansvar i denne sammenhæng.

Der må kun bruges følgende sprog i korrespondancen: engelsk, fransk, italiensk, spansk eller højtysk.

Man skal skrive læseligt og latinske bogstaver skal anvendes. Brugen af tvetydige fraser er ikke tilladt. Det samme gælder forkortelser, koder, tegn mm., og det er strengt forbudt at skrive med usynligt blæk.

Man opretholder stadig forbudet mod, at der ikke må være kommunikation mellem Tyskland og allierede lande. Undtaget er stadig krigsfanger.

I et regulativ dateret 1. marts 1919, underskrevet af General løjtnant Charles Ferguson ophæves endeligt forbudet mod kommunikation med de allierede lande. I instruktionerne, som kaldes: „Regulations for Civil Postal Service in German territory occupied by British Army“ er paragraffen om forbud mod kommunikation med de allierede lande fjernet.

Censuren opretholdes. Ikrafttrædelsesdatoen er 3. marts 1919. Oplysningen i den nævnte bog om, at britisk censur indførtes først 25. marts er altså ikke korrekt. Brevet fra Danmark er jo ikke fra et allieret land. Danmark var neutralt under 1. verdenskrig.

Det er afsendt 9. maj 1919 fra Århus, ankomststemplet 14. maj 1919 i Bonn. Det er formentlig censureret i Köln. Censurstemplet „British Censorship“ har nummer 13 og censuretiketten etiketnummer: A.P. and S.S. samt PRESS A -3/19“. Det sidste er formentlig trykdatoen for etiketten.

I DFT 2/2018 har Arne Fredens suppleret denne artikels oplysninger.

